

Wyrok z dnia 2 grudnia 1998 r.

III RN 82/98

Przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 1996 r. w sprawie opłat drogowych (Dz.U. Nr 123, poz. 528 ze zm.) stanowiący, że opłaty za przejazdy po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych ustala się jako iloczyn kilometrów przebiegu i współczynników przeliczeniowych określonych w tabeli, dotyczy sytuacji, w której przejazd pojazdu nienormatywnego odbywa się na podstawie i w granicach zezwolenia wymaganego ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602 ze zm.).

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 1998 r. sprawy ze skargi Tadeusza R. na decyzję Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych w W. z dnia 23 maja 1997 r. [...] w przedmiocie obciążenia opłatą drogową, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 grudnia 1997 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Naczelny Dyrektor Okręgu Dróg Publicznych w L. decyzją z 22 kwietnia 1997 r., powołując się na przepisy § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 1996 r. w sprawie opłat drogowych (Dz.U. Nr 123, poz. 578) oraz rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 1 lutego 1993 r. w sprawie warunków technicznych i badań pojazdów (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 155, poz. 772), obciążył Tadeusza R. opłatą drogową w wysokości 14.325 zł. Po rozpo-

naniu sprawy w wyniku odwołania, Generalny Dyrektor Dróg Publicznych decyzją z dnia 23 maja 1997 r. utrzymał w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie. Obydwa organy uznały, że wymierzenie opłaty jest obligatoryjne i zgodne z powyższymi rozporządzeniami.

W skardze do Naczelnego Sądu Administracyjnego Tadeusz R. podniósł, iż nałożona opłata jest zbyt wysoka i przewyższa dochód jaki osiągnął w 1996 r. W odpowiedzi na skargę Generalny Dyrektor Dróg Publicznych stwierdził, iż opłata została ustalona w oparciu o § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 1996 r. w sprawie opłat drogowych (Dz.U. Nr 123, poz. 578), który nie przewiduje możliwości różnicowania wysokości tej opłaty.

Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 4 grudnia 1997 r. [...] uchylił decyzje obu instancji. W ocenie Sądu, organ administracyjny przed wydaniem decyzji powinien zgodnie z art. 7, art. 77 § 1, art. 127 § 3 KPA zebrać i wszechstronnie rozważyć materiał dowodowy sprawy, a zatem w przedmiotowej sprawie decyzja taka winna zawierać nie tylko stwierdzenie naruszenia rozporządzenia Rady Ministrów z 14 października 1996 r. i Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 1 lutego 1993 r., ale także szczegółowo wykazywać sposób wyliczenia opłaty drogowej, którą obciążono skarżącego za jazdę pojazdem nienormatywnym. W ocenie Sądu opłaty za przejazd po drogach publicznych pojazdów samochodowych o wymiarach, masie całkowitej i naciskach osi przekraczających dopuszczalne normy określone w przepisach o ruchu drogowym, ustala się jako iloczyn liczby kilometrów przebiegu i współczynników przeliczeniowych wymienionych w § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 14 października 1996 r. w sprawie opłat drogowych (Dz.U. Nr 123, poz. 578). W przedmiotowej sprawie, zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego, nie określono jaką liczbę kilometrów przebiegu przyjęto za podstawę tych wyliczeń, a ma to zasadnicze znaczenie dla oceny w tym zakresie.

W ocenie Ministra Sprawiedliwości, stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego pozostaje w rażącej sprzeczności z unormowaniem zawartym w § 4 ust. 1 rozporządzenia z 14 października 1996 r. w sprawie opłat drogowych. Zgodnie z § 4 ust. 2 opłaty ustala i pobiera zarząd drogi, na terenie którego dokonano kontroli pojazdu nienormatywnego za każde przekroczenie parametrów oddzielnie, bez względu na długość przejechanej trasy. W ocenie Ministra Sprawiedliwości, Naczelny Sąd Administracyjny błędnie przyjął, iż opłata jaką obciążono Tadeusza R. za prowadzenie pojazdu nienormatywnego, powinna być ustalona na podstawie § 2 ust. 1

rozporządzenia, tj. przy uwzględnieniu iloczynu kilometrów przebiegu i określonych w tym przepisie współczynników przeliczeniowych. Naczelny Sąd Administracyjny, zdaniem Ministra Sprawiedliwości, pominął fakt, że Tadeusz R., nie posiadając zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego przewoził nim ładunek z przekroczeniem dopuszczalnych nacisków osi na drogę oraz ładowności, co uzasadnia zastosowanie § 4 ust. 1 rozporządzenia i pobranie opłaty drogowej bez względu na ilość przejechanych kilometrów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. Nr 14 poz. 60 ze zm.) opłaty drogowe mogą być pobierane za przejazdy po drogach publicznych pojazdów zarejestrowanych w kraju lub za granicą, z ładunkiem lub bez ładunku, o masie, naciskach osi lub wymiarach przekraczających wielkości określone w odrębnych przepisach. Stosownie zaś do przepisu art. 61 ust. 11 ustawy z dnia 18 grudnia 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602 ze zm.) przejazd takiego pojazdu, zwanego pojazdem nienormatywnym, jest dozwolony tylko pod warunkiem uzyskania zezwolenia. Z kolei przepis art. 13 ust. 2a ustawy o drogach publicznych stanowi, że za przejazd po drogach publicznych pojazdów bez zezwolenia określonego przepisami Prawa o ruchu drogowym pobiera się opłaty podwyższone. Z treści tych przepisów wynika, że za przejazd pojazdu nienormatywnego, na który uzyskano zezwolenie określone w przepisach Prawa o ruchu drogowym, mogą być pobierane opłaty zwykłe, zaś w przypadku stwierdzenia przejazdu pojazdu nienormatywnego bez zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu, właściwy organ administracji publicznej jest obowiązany pobrać opłaty podwyższone.

W rozpoznawanej sprawie jest niesporne, że organy administracji dróg publicznych wymierzyły Tadeuszowi R. opłatę drogową za przejazd pojazdem nienormatywnym bez zezwolenia z przekroczonymi dopuszczalnymi naciskami osi składowych na drogę i przekroczoną dopuszczalną wielkością masy całkowitej. W świetle powołanych na wstępie przepisów ustawy o drogach publicznych i Prawa o ruchu drogowym nie ulega wątpliwości, że wymierzenie opłaty drogowej podwyższonej było zgodne z prawem. Naczelny Sąd Administracyjny błędnie przyjął, że do ustalonego bezspornie stanu faktycznego sprawy miał zastosowanie przepis § 2 ust. 1 rozpo-

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 1996 r. w sprawie opłat drogowych (Dz.U. Nr 123, poz. 528 ze zm.). Tymczasem przepis ten, stanowiący że opłaty za przejazd po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych ustala się jako iloczyn kilometrów przebiegu i współczynników przeliczeniowych określonych w tabeli, odnosi się do sytuacji, w której przejazd pojazdu nienormatywnego odbywa się na podstawie i w granicach zezwolenia wymaganego Prawem o ruchu drogowym. W przypadku zaś, gdy, jak w rozpoznawanej sprawie, przejazd pojazdem nienormatywnym odbywa się bez zezwolenia lub niezgodnie z warunkami zezwolenia, wówczas wysokość opłaty drogowej podwyższonej ustala się ściśle według przepisu § 4 ust. 1 rozporządzenia. Zarząd drogi ustalający wysokość takiej opłaty jest związany określonymi w tym przepisie parametrami i jest obowiązany, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia, wymierzyć opłatę drogową za każde przekroczenie parametrów oddzielnie, bez względu na długość przejechanej trasy.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====